

UPRZYW. WIA DOM.

z CUDZYCH

KRAIOW.

A N N O

1730

z Włoch.

Kontynuacya relacyi Ceremonii po śmierci Oycá S. y przy Elekcyi nowego zachodzących.

10. dnia IchMé Kárdynałowie wszyscy w Kościele S. Piotra *comparent*, tam Kárdynał Dziekan albo starszy, Mszą S. śpiewaną o S. Duchu odprawia: Duchowny iaki miewa po łacinie *Exortę*, *deducendo* iako jest rzecz potrzebna, aby z godnych subiektow, ieden do dyrekcyi y Głowy Kościoła czym prędczy obrany był. Po tej przemowie IchMość Kárdynałowie parąmi podług godności swoich *ad Conclave*, na które w Wątykanie jest miejsce zwyczajne, wchodzą. *Magister ceremoniarum* onych z Krzyżem Papiezkim *præcedit*. Po Chorach *Veni Creator* przepiewują. W Káplicy Syktyńskię nicco się zastanawiają y tam każdy Kárdynał na swoim stąnawszy micyseu, Kárdynał Dziekan głośno niektóre paćierze mowi. Po paćierzach *Magistri ceremoniarum* ludzior y służącym ustąpić każą, w tym *Conclave* zamykają, do

ktorego procz Kárdynałow (z tych zaś każdy swego Sekretarzą y Kámerdynera przy sobie zostawia) czterech *Magistri ceremoniarum*, Sekretarz *Sacri Collegii* y inni ludzie do posługi, Kościelny y Podkościelny, niektorzy Spowiednicy, dwáy Medycy, Aptekarz z dwiema chłopcami, Cyrulik z dwoygiem czeladzią, Mularz, Cieslá y szeląstu posługaczow do zámíarania Cel y inney roboty grubszy, wchodzą.

Iak tylko po wyprowadzonych ludziach *Magistri ceremoniarum* powroca, tak zaraz w prezencyi *Sacri Collegii* wszystkie *Statuta*, Elekcyą nowego Papieża *concernentia*, y iak się *in Conclavi* sprawać powinni, przeczytają. Potym Kárdynałowie *iuramenta præstant*, iako to wszystko obserwowac zechcą, toż sam *Xc Chigi*, iako Márzałek Kościoła S. wykona, który dla lepszego bezpieczeństwa Regiment nowy wystawia. Duchowny pewny *Camera*, który jest *Gubernatorem loci & Conclavis*, także przysięga. Tu się Kárdynałowie IchMé po wykonanych przysięgach do Cel swoich rozchodzą y każdy z osobną usiedzieć inda. Náywiększa część z nich zwy-

cząynie się do stancyi swoich rozicżdża, byleby we trzy godziny przed wieczorem *in Conclavi compareant*. Pierwszy *Magister ceremoniarum* dzwonkiem znać dać, kiedy czas do zamykania *Conclavis* *appropinquat*, aby się Posłowie postronni, Xiążęta, Pralaci y inni ludzie godniejsi, którzy na wizytach bywają, wynieść mogli. Iak tylko wyiada, tak na tychmiałst całe *Conclave* wartą otaczane y do brze zamknięte bywa y tylko iedno wyjście zostaje: Kárdynał Dziekan y Kárdynał *Camerlingue* albo Podskarbi wizytują y upatrnią iezeli wszystko jest w porządku.

Początek *Conclavis* pochodzi od Grzegorza X. bo gdy Antecessoriego Clemens IV. 1268. *decesserat*, a IchMć Kárdynałowie respektiem Elekcyi zgodzić się nie mogli, *inreliquo* od nich *conclusum*, aby pewną bogoboynego życia Osobą w tym intereście *decidat*, nazywając to *S. Bonaventura*: co Generałowi Zakonu *S. Francyzka* było konferowane. Ten nominował Grzegorza X. dla iego wielkich zasług, który był z Domu *Visconti* y zwał się przed tym *Theobald*. Iak tylko Stolicę Apostolską ośiadał, tak zaraz *Concilium de Lion* konwokował y postanowił, aby *in posterum certum Conclave* bywało dla tym prędzey Elekcyi Papiezskei; ta ordynacya do tych czas *strictè obseruatur*.

Zwyczajne miejsce na *Conclave* jest w Watykanie y tym sposobem w nim dyspozycya. Na pierwszym pięttrze są Cella w iedney wielkości, tarcicami, przeforstrowane, długość ich jest łokci 5. a szerokości 4. także dwie Cella każdy Kárdynał miewa, iedną dla siebie, druga zaś jest, dla Sekretarza y Kámerdynera iego, *ab extra* są zieloną farbą, tam zaś gdzie Kárdynałowie, od zeszłego Oycá *S.* na tę godność wyniesieni, fioletową farbą ozdobiene, wewnątrz zaś szarą

szarą iedwabną obite. *Extra Vaticanum* Gwárdya Szwajcarska nocą y dniem wartę miewa. Procz tey Gwárdyi jest druga z 4. albo 5. Kompánii złożona, która pod komendą Generála Kościoła *S.* zostaje. Generał zaś bywa zawsze *in Sacro Collegio*, ma także wolność *in Conclavi* blisko Warty Szwajcarskiej y Pralata Gubernatora *Conclavis* mieszkać. Jest y trzecia warta, która od Marszałka Kościoła *S.* *dirigitur*, a naybardziej dla bezpieczeństwa *Conclavis*, (bo nią wszystkie miejsca potrzebniejszy, iako to Bramy y Forty, których jest siedm do noszenia *missilium*, są opatrzone.) konferowana bywa.

Poki trwa *Conclave*, poty Kárdynałowie y wszyscy, którzy *intra Conclave continentur*, od Kámery Apostolskiej *providentur*. Iezeli zaś który chce żyć *de proprio*, tedy mu pewna summa dana y miejsce w Watykanie, gdzieby sobie mógł iest kazać przygotować, bywa naznaczane.

Continuatio in posterum.

Z Rzymu d. 2. *Aprilis*. Kárdynał IMć *Bentivoglio* y IMć P. Márkwis de *Monteleone* Minister Hiszpański w Piątek umyślnego do Dworu swego wyprawili, dla otrzymania pewney informacyi, respektiem Kárdynała *Imperialiego*, iezeliby Krol IMć nie chciał *consentire* na Elekcyą przereczonego Kárdynała na Papieztwo. *Bo non obstante* ieszcze 18. głosów, przy prywatney kresce Elekcyi nych rewizyi, *in favorem* iego znaleziono. Kárdynał *Coscia* w przeszły Poniedziałek wieczorem *in comitatu* Stryia swego Xcia, y w asystencyi 20. Żołnierzy dobrze bronią opátrzonych, tu zawitał. Wspomniony Kárdynał zaraz do Kłasztoru *Transpontanorum* zalechał, zraną natomiast po tym od Kárdynałow Kámerlingow *Barberiniego* y *Albaniego*, endzież od niektórych Kárdynałow *in Conclavi*

38
bądźcych wyzycie *salutationis* odebrał. We
Śrzedę po obiedzie stanął tu Kárdynał
Bissy z Francyi, we Czwartek zaś Kárdy-
nał *Buoncompagni* wszedł *ad Conclave*,
ktorego *Bissy* y *Sintzendorff* Kárdynało-
wie *secuti*, a Kárdynał *Coscia* ieszcze nie
wszedł, przyjął tu wielu Szlachty do u-
sług swoich 4. Kápelánów, 4. *Camera*
adjuutores, 12. Lokáiów y innych domo-
wych.

z Hiszpanii.

Z Mádrytu d. 28. Mártij. Krol IMé
z Krolową y całą Famiłią swoją, dla ká-
táru ná który w podroży západł, w *An-
tiquerze* przez dni 4. zabawić musiał;
lecz d. 20. *eiusdem* do lepszego przyszedł-
szy zdrowia, po obiedzie do *Laxa*, gdzie
nocowali y przez dzień tam zostáli *ex-
currerunt* d. 22. *eiusdem* w *Santafe* nocle-
gowáli a d. 25. do *Grenade* przybyli, gdzie
Ich Méiów przy áklámácyi całego Pólpol-
stwa *plausibiliter* przyjęto. Powiádaią
że Dwór przez czas iáki tam zabawi. Po
wszystkich Portách tej Monárchii iáko
nayspilnicy około wyśławienia Flotty,
która się z innemi Alliantów Sewilli-
skich Okrętami woiennymi *imis Maj*
ma złączyć, praciuią. Woysko, ktore
w Bárcelonie ma ná tychże Okrętách *lo-
cari*, iuż w zupełnym iest márszu, ná
nim Márkwis *de Spínola* ma mieć kom-
mendę; upewniáią także, iż wspomnio-
ny Márkwis do Francyi y Anglii, dla
stymulowania tychże Dworów do exe-
kucyi tego co w Tráktacie Sewilliiskim,
respektem Tránsportu Infántá Hiszpan-
skiego do Włoch, ták lądem iáko y mo-
rzem deklárowáli, ma *excurrere*.

z Francyi.

Z Páryża d. 10. Aprilis. Po przybyciu
ostatniego Kuryera z Wiedniá, wszelka
nádzieja upada, áby interes Tránsportu
Don Carlos do Włoch miał byc w przy-

iáźni kombinowány. Tá relácia dla te-
go iest gruntowniejsza, iż Krol IMé nász,
IMéi P. *de la Roche Allard* zaraz dáł Kó-
mendę ná Okrętami woiennymi, ktore
w *Toulon* y *Brest* pogotowiu stoią:
IMéi P. zaś *Nison* ná woyskiem, ktore
ná nich *locabitur*, zlecił. *Cum exitu* te-
ráníczszego Mieściá, táz Flotá ma się
z Hiszpaniá złączyć. Upewniáią iż
woysko násze, ná dwie części w pole
wynidzie, iedná ktora w 30. tysięcy lu-
dzi pod Sztrásburgiem y Lándawą *campe-
scet*, druga zaś w 70. Tysięcy *constet* y
ná gránicách Luxenburgu *locabitur*. *Sup-
ponitur*, że Xzc *de Tingry* generalną ná
tym wszystkim Woyskiem mieć będzie
kommendę.

z Anglii.

Z Londynu d. 11. April. Krol IMé *re-
center* odebrał przyjemną wiadomość
przez kuryera od Dworu Berlińskiego, iż
záfie między nim *quá* Elektorem Hán-
nowerskim, a wspomnionym Dworem
difference, iuż zupełnie uspokioine,
Máryaż między Krolewicom Xciem *de
Galler* Synem iego a stárszą Xźniczką
Berlińską iuż zawarty: *é converso* spo-
dziewamy się tu od Dworu Berlińskiego
IMéi P. *Degenfelda*, Zięcia Xny *de Sebó-
berg*, ktory Imieniem Dworu swego y
Xcia stárszego, o stárszą Krolewnę ná-
szą ma konkurrować. *Spargitur* iż Krol
IMé nász z przerzeczoným Xciem *de
Galler* rezolwował się d. 15. Jún. wy-
iechác do Hánnoweru y ztamtąd *accur-
rere* do Berlińa *ad consummandum Ma-
trimonium*.

z Dánii.

Z Kopenhági d. 19. April. Po uczy-
nionych od Krolá JMéi nászego ná ro-
żnemi Urzędami woiennymi dyspozy-
cyách y rozdaniu onych, tenże P. nász
z Krolową Icy Méiá y całym Dworem

we Czwartek przed obiadem do Friden-
burgu wyjechał. Lustracya y muštro-
wanie Woyłk *ad 9. Maj* odfłozone.

Z Szwecyi.

Z Sztokolmu d. 9. Apr. Krol IMé ie-
szcze podrożą swoię do Káffel *non ini-
it, preparatoria* iednak do niey *non ces-
fant. Interea* około wyśławienia kilku
set Kánonow pracują y ná tenże koniec,
Láwery *auxiliis* sporządzają, y wszystko co
do tego należy *effectuat*. Powiada-
ją że niektóre z nich ná Fregáty, dru-
gie zaś do Strálfundu *transportabuntur*.
IMéP. Graff Gółłowkin Minister Mo-
skiewski już tu zostáné ná miejscu, dla
zakończenia intymowánéy sobie odPryn-
cypalki swoiey u Dworu nášzego nego-
cyácii. Agitujiąca się tu do tych czas
Kommissya wielka, zaraz po Wielkieyno-
cy w będących *sub manu* jeszcze inter-
essach Pánstwa *inchoabitur*.

Z Moskwy.

Z Stolicy d. 11. Apr. Cárowa IeyMé
solicita zawnę przy początku rządow swo-
ich, aby wszystko w dobrym było porząd-
ku, y kiedy już *iuramentum fidelitatis* iey
iako ábsolutney Páni wykonáno, y podpi-
sáno, więc się już żadney rewolucyi oba-
wiać nie potrzeba: swoim áktuálnym Kó-
syliarzé sekretnym y generálnym Guber-
natorem Stolicy, IMéP. Fedorowiczá Soł-
tykow Mátki swoiey Brátá nominowálá.
Szymon Andrzejwicz Sołtykow takżé Gene-
ralem y Grosherem zostál. Gráff Lenwol-
de Márszálkiem wielkim, á IMéP. Szype-
low Nadwornym *creati*. Xżęta Kurá-
kin y Gálliczyn Kámerherami, IMé zaś
Szymonowicz Sołtykow, Biron, Korf,
Bridchia, y inni Kámerjunkerami deklá-
rowáni. Do tego zaś ordynásem Cárowy
Cóńsilium Supremum z Rádą złączono, y ná-
żywa się teraz Rádą Regencyi, mając
w sobie 21. Osób iako to: (1.) IMéP.
Gółłowkiná Kánclerzá Wielkiego (2.)

Xciá Gálliczyná Feltmárszáłká, (3.) Xciá
Dołhorukiego *nidem* Feltmárszáłká, (4.)
Xzá Trubutkoy Feltmárszáłká, (5.) De-
metriy Gálliczyná, (6.) Xciá Wásili Dołho-
rukiego, (7.) Bároná Ostermána Podkánce-
rzego, (8.) Xciá Rámodáwskoy, (9.) Xciá-
Czyrkásky, (10.) Páwlá Iágufyáńskiego
(11.) Czerniszew, (12.) Mámonow, (13.)
Xciá Demetriy wiczá Iuzypow, (14.) Gúatá
Andrzejwiczá Sołtykow, (15.) Ułszakow, (16.)
Xzá Trubeckoy, (17.) Xzá Bárátynskoy,
(18.) Suckin, (19.) Xzá Urusłow, (20.)
Młodego Gráffá Gółłowkiná, (21.) Wásilá
Nowásileczow.

Z Niemiec.

Z Wiedniá d. 12. Aprilis. W przesłá-
Sobotę Cesarz IMé *secreto Consilio aderni*,
po którym różnym Osobom dawał au-
dyencyą. W Niedzielé od 12. aż do 1.
we wszystkie dzwony dzwoniono, bo wie-
czorem Wigilie za Cesarzá IMéi Iozefá
I. *piz memoria*, który d. 17. Apr. 1711.
decesserit, a w Poniedziałek Exekwie w przy-
tomności Wdowy Cesarzowey w Koście-
le OO. Kápucynow odprawiono. We Wto-
rek Exekwie nie dawno zmarłéy Elektor-
wy IeyMéi Báwarskiey w Kościele Zám-
kowym OO. Augustynow *celebrabantur*
którym Cesarzowalecy Mé terážnieysza, dla
bardzo niebezpieczney choroby młodszéy
Arcyksiężniczki Máryi Amálii niemogła
adessé. We Srzódę d. 19. *pres.* wspomnio-
ná Arcyksiężniczka ztáná około 8. godz.
z tym się pożegnálá światem, y wczoráy
do grobu zwyczajnego destynowána. Li-
sty z Konstántynopolu upewniają, iż Suł-
tán Wielki dowiedziawszy się o wielkiej
klęsce Błazefá y ósmierci iego, rozka-
zał aby się tegoż zmarłego Minister od
Dworu iego reiterował, y teraz bardó
káfelnie Xciu Tomáśowi albo iako go ná-
zywálá Sofiemu Perfkiemu, chcąc tym
spółobem zaszć między nim á zmarłym
Efzrefem konfidencye iakoby *abolere*, á
z terážnieyszym nową *inire*.